

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IX. Sicut.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

CAPITVLVM IX.

Sicut.

PARAPHRASIS.

Aliqui pecuniã corrupti testimonium dixerunt de impedimẽto consanguinitatis inter coniuges, ob quam causam separatio seu divorcium factum est, postea illi testes priuatim confessi sunt, se corruptos falsũ dixisse, hoc intellectu respondit Alexand. III. si vir aut mulier, aut vterque ad alias nuptias transiuit, testibus pœnitẽtiam injungendam de periurio vno vel pluribus, quibus causam dederunt. Sin autem neuter aliud matrimonium cõtraxit, tunc diligenter examinãdum, cum quibus & coram quibus corruptio testiũ intercesserit, quod si in hoc examine cognoscatur de testiũ corruptione, tunc sentẽtia divorcij revocanda est, quandoquidem testiũ talium periurorum testimonia legitima non sunt.

S V M M A R I V M.

1. Judicialiter confesso, se falsum in iudicio dixisse, non creditur in preiudicium partis, nec sententia ex tali testimonio lata retractatur.
2. Creditur tamen ei in proprium suũ preiudicium, saltem ad pœnitentiam imponendam.
3. Et in casu, quo agitur de Reo torquendo, aut damnando ob crimen commissum.
4. Qui suo facto alteri causam seu occasionem prabet peccati, eiusdem in specie peccati reus est (saltem in ordine ad Sacramentum pœnitentiæ) ad quam permonit.
5. Testimonia eorum qui conuicti sunt accepisse pecuniã pro testimonio ferendo, reprobantur, & sententia ex ipsis lata retractanda est.

Not. I. Si quis judicialiter confitetur se falsum in iudicio testimonium dixisse, non creditur ei in preiudicium partis, id eòq; sententia ex tali testimonio lata nõ retractatur. Ita Bart. in l. Eos. n. 4. ad l. Corneliã de falsis. Abbas hic & Felin. n. 1. & sumitur ex c. Tuas. 10. de probat. l. Generaliter. 13. C. De non numerata pecuniã. Ratio dari debet, tum quia a cõfessione judicialis firmior est, tum quia etiã parti jus acquisitum est, ergo non debet

superari, ac tolli à contrariã confessione extraiudiciali.

Declaratur & limitatur 1. Quod creditur testi in suum preiudicium saltem in ordine ad pœnitentiam imponendam, uti colligitur ex hoc cap. & notat gl. verb. Periuri, imò etiam sufficeret hæc confessio ad processum instituendum contra confessum extraiudicialiter, licet non sufficiat ad condemnationem, sicuti confessio judicialis.

2. In casu quo agitur de reo torquendo aut damnando ob crimen commissum propter testimonia aut denuntiationes sociorum, si v. g. veneficus proximus supplicio aut post sumptam Eucharistiam, ut sacrum viaticum, revocet denuntiationẽ suam, cõtestans coram Deo, se falsò affinxisse crimen Titio, hoc casu negari non potest, quin prior judicialis denuntiatio aut testimonium multum enervatur, sicuti docui lib. 3. Th. mor. Tract. 6. cap. 5. num. 21. & 22. Imò denuntiationem seu testimonium, si merum & nõ adminiculatum sit, penitus infirmari ac tolli docet Mascardus concl. 1130. n. 14. Farinacius in praxi. quest. 46. n. 68. Propterea quod revocatio eo tempore, usq; circumstantiis facta adminiculis veritatis non careat, & id eò priorem non adminiculatam assertionem vincere debeat.

Not. II. Qui suo facto alteri causam seu occasionem prabet peccandi, is particeps fit peccati, ad eò ut eadem peccati specie peccare censetur (saltem in ordine ad pœnitentiã Sacramentum) ad quam speciem peccati permonit, quamvis id non egerit ex intentione directã, & debet quoque explicare quot numero personis occasionem peccandi præbuerit, uti habetur in textu, & dixi lib. 2. Th. mor. Tract. 3. cap. ult. n. 6.

Not. III. Si testes conuicti fuerint pecuniã accepisse pro testimonio ferendo, tum eorum testimonia reprobantur, ad eò ut & sententia ex ipsis lata retractanda sit, partim quia præsumptio contra testes est, quod falsum deposuerint, partim quia sunt periuri, quandoquidem delato ipsis iuramento inter alia jurare debuerant, quod nullo dato aut promisso sibi pretio ad testimonium dicendum veniant.

CAP.